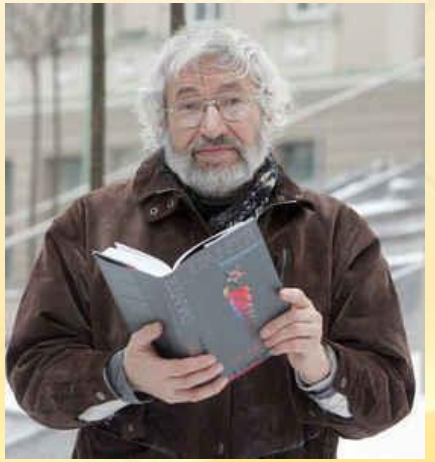

Tūkstantis Sigito Gedos veidų

S. Gedai 80-osios gimimo metinės

Biografija

Sigitas Geda - poetas, eseistas, dramaturgas, vertėjas, svarbiausių premijų laureatas gimė 1943 m. Lazdijų apskrityje Paterų kaime.
1961 m. Sigitas Geda baigė Lazdijų rajone esančią Veisiejų gimnaziją, kuri dabar Sigito Gedos atminimui yra vadinama Veisiejų Sigito Gedos gimnazija.
1966 m. Baigė Vilniaus universitete istorijos ir filologijos fakulteto lietuvių kalbos ir literatūros specialybę.
1967 m. dirbo savaitraščio „Kalba Vilnius“ redakcijoje, 1967- 1975 m. – žurnalo „Mūsų gamta“ redakcijoje, tačiau dėl politinių pažiūrų aktyvumo buvo atleistas. Nuo 1967 m. Lietuvos rašytojų sąjungos narys. 1988–1990 m. Sąjūdžion narys, Lietuvos Seimo narys.
Įdomaus ir unikalaus poeto netekome 2008 metais. Jo mirtis įvardinta kaip didelė netektis Lietuvos kultūrai. Jis palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Apie kūrybą

Sigitas Geda – vienas talentingiausių lietuvių poetų, seniai pašlovintas ir literatūros mokslininkų pripažintas kaip naujanešys, aistros žmogus, kaip žemės pranašas ir didis lietuviško žodžio meistras. Jam buvo pavaldūs visi poezijos žanrai ir formos, subtilios jausenos ir mąslaus protavimo. Ilgas buvo istorinis kūrybos kelias nuo K. Donelaičio iki Maironio, nuo H. Radausko iki M. Martinaičio. S. Geda tarytum sujungė skirtingas epochas, parodydamas žodžio galią ir jo semantinius užmojus. S. Gedos poezijoje esama tautosakiškumo ir švelniausio lyrizmo, groteskinių grimasų ir autoironijos pradmenų. Sigitas Geda – jautrus gamtos vaikas. Į gamtą jis žiūri ne valstiečio akimis, bet pranašiškai įžvelgia medžio, vandens, ugnies, žemės, akmens pavidalus, kurie į eilėraštį įplaukia ir spontaniškai, ir cikliškai, ir atsitiktinėmis formomis. Tuo poeto kūryba išsiskiria ne tik iš lietuviškosios, bet ir iš europietiškosios poezijos konteksto.

Pirmieji kūriniai

Debiutavo Geda eilėraščių rinkiniu *Pėdos* (1966) ir poema *Strazdas* (1967). Šie kūriniai davė stiprių impulsų poezijos atsinaujinimui, inspiravo diskusijas apie modernaus meno ir oficialios to meto estetikos santykį. Konservatyvesniems skaitytojams ir kritikams Gedos kuriamas pasaulis atrodė perdėm originalus ir neįprastas.

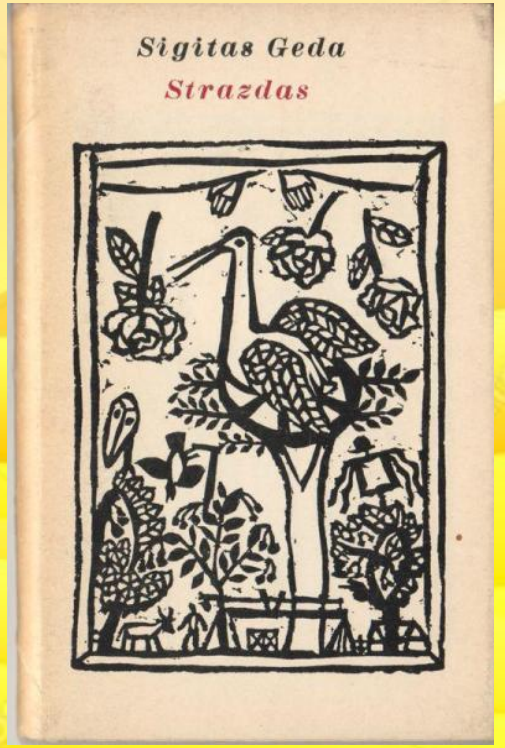

Knygos

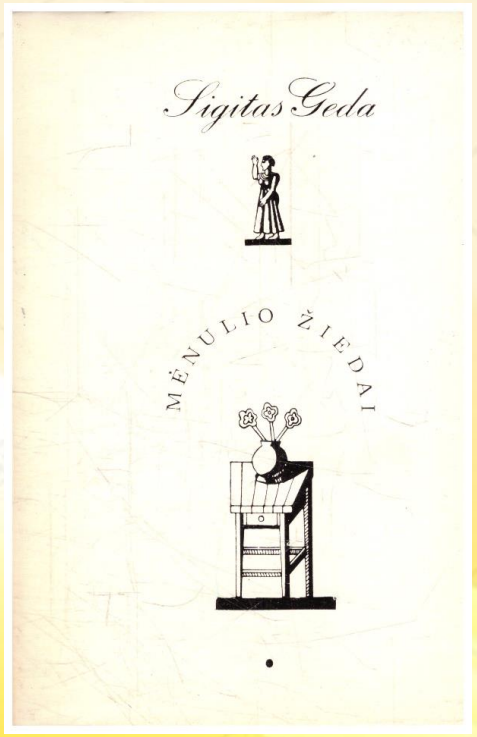
Sigitas Geda
MĖNULIO ŽIEDAI

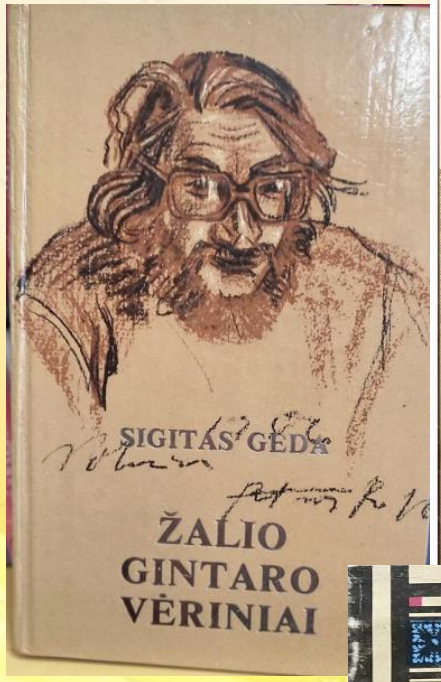
SIGITAS GEDA
ŽALIO GINTARO VĖRINIAI

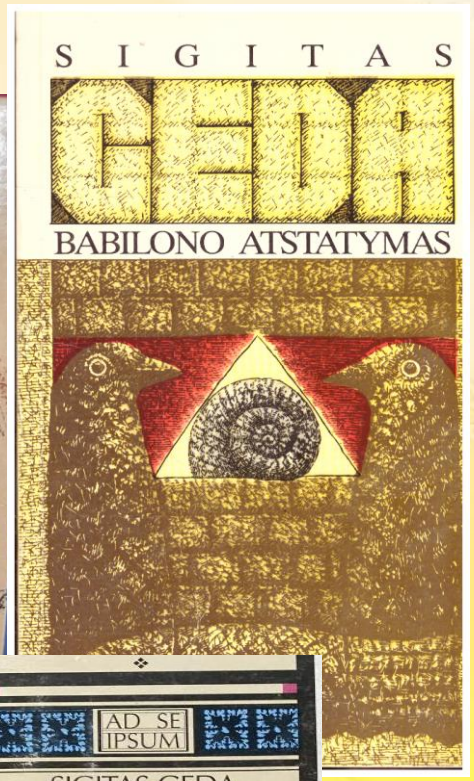
SIGITAS
GEDA
BABILONO ATSTATYMAS

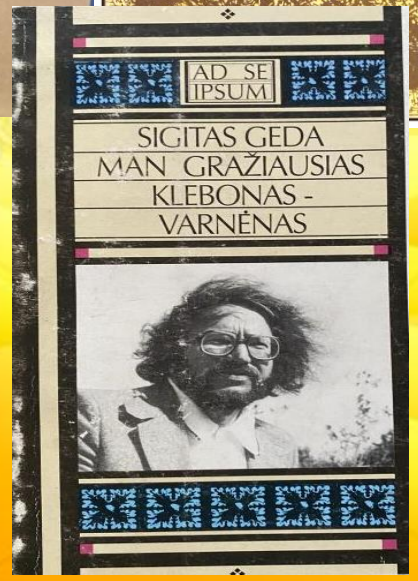
AD SE IPSUM
SIGITAS GEDA
MAN GRAŽIAUSIAS KLEBONAS - VARNĖNAS

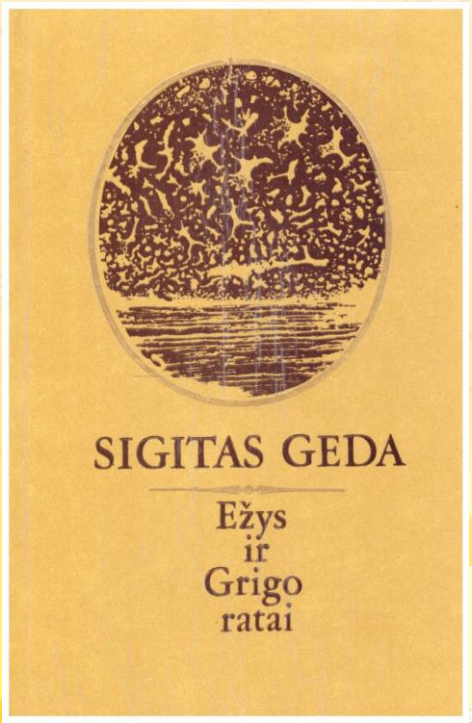
SIGITAS GEDA
Ežys ir Grigo ratai

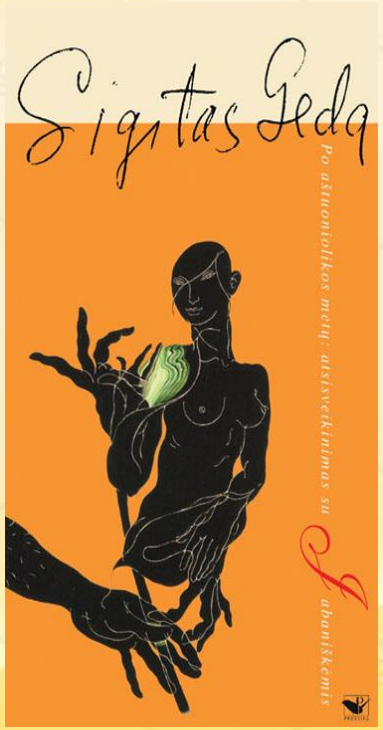
Sigitas Geda
Po atsiprašymo metų: atsisveikinimas su albaniškiems

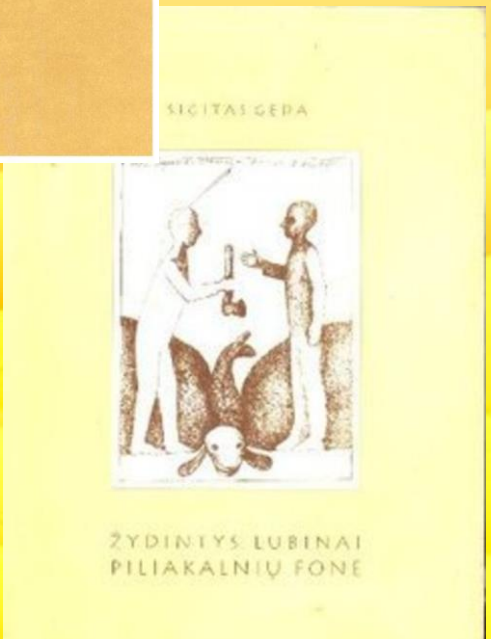
SIGITAS GEDA
ŽYDINTYS LUBINAI PILIAKALNIŲ FONE

Knygos

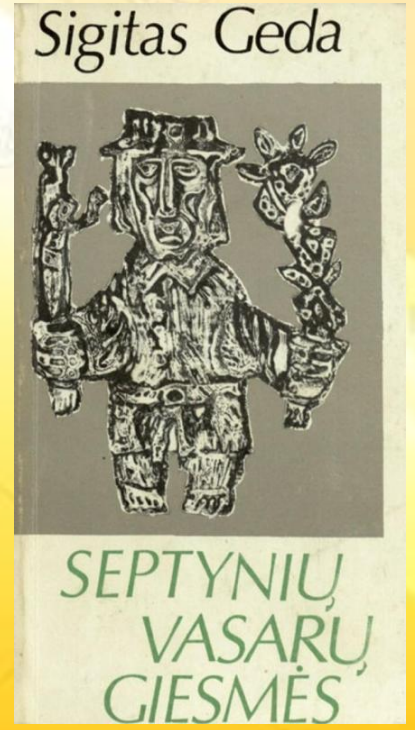
Sigitas Geda
SEPTYNIŲ VASARŲ GIESMĖS

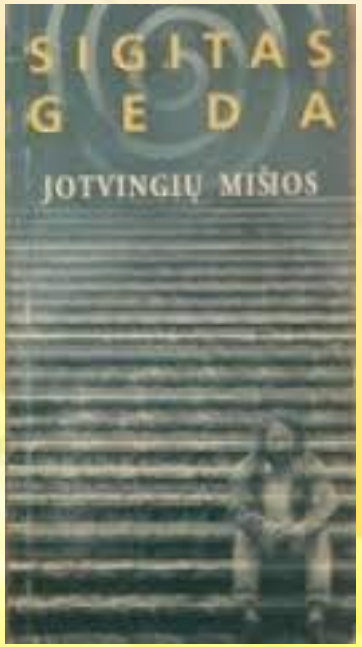
SIGITAS GEDA
JOTVINGIŲ MIŠIOS

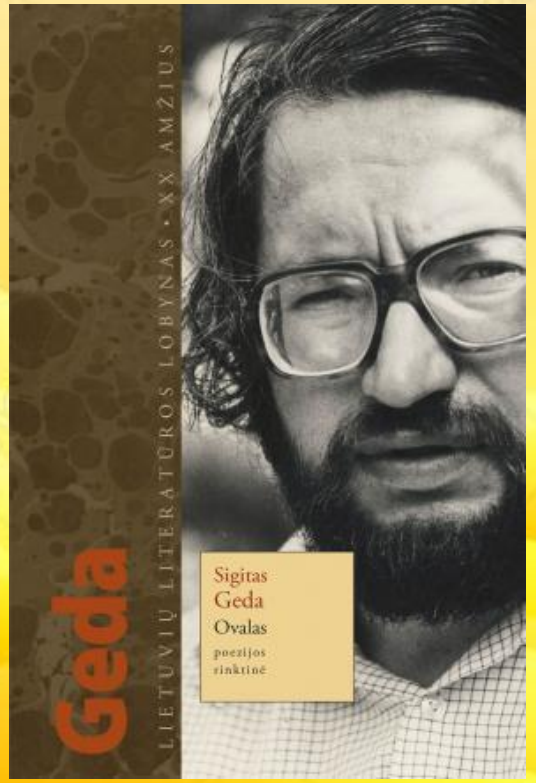
Geda
LIETUVIŲ LITERATŪROS LOBYNAS • XX AMŽIUS
Sigitas
Geda
Ovalas
poezijos
rinktinė

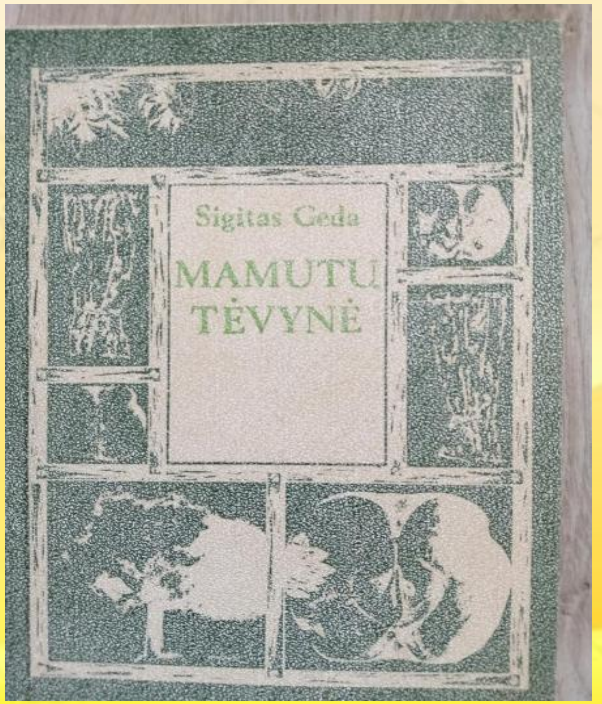
Sigitas Geda
MAMUTŲ TĖVYNĖ

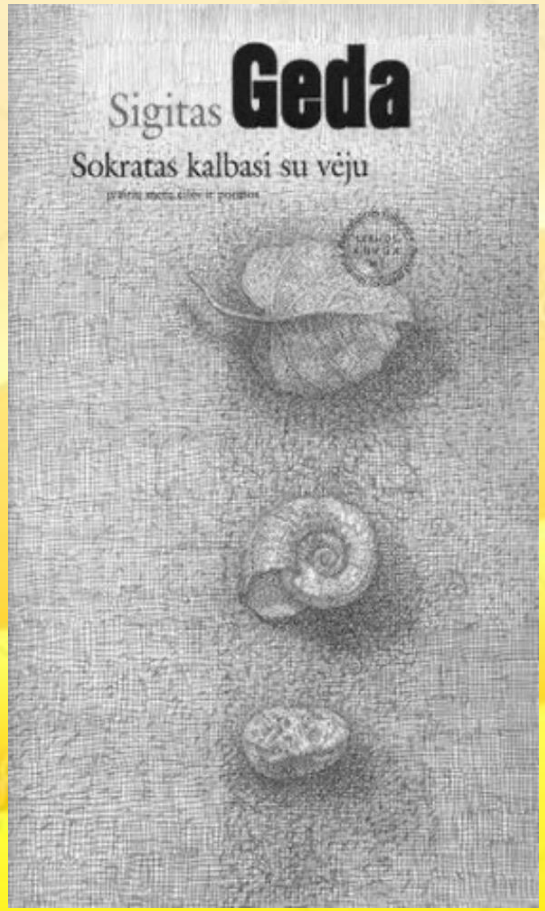
Sigitas Geda
Sokratas kalbasi su vėju

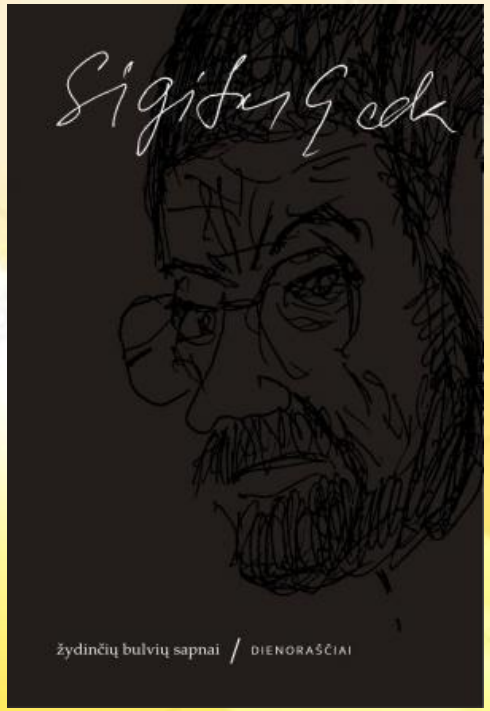
Sigitas Geda
žydinčių bulvių sapnai / DIENORAŠČIAI

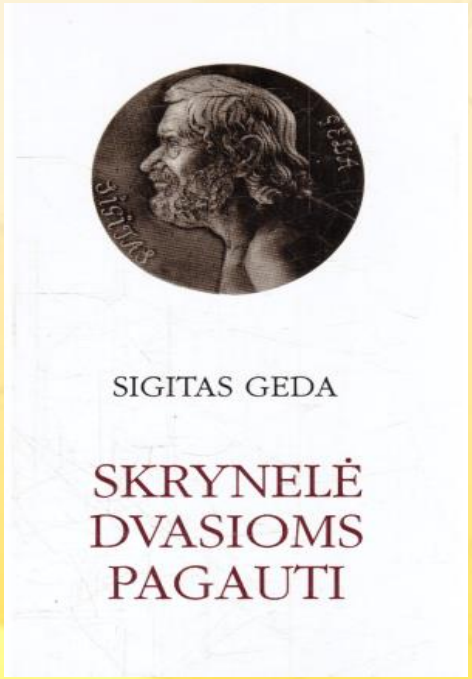
SIGITAS GEDA
SKRYNELĖ DVASIOMS PAGAUTI

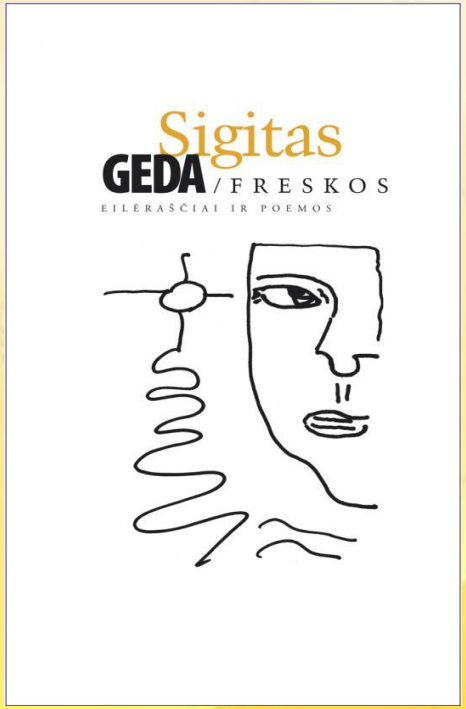
Sigitas
GEDA / FRESKOS
EILERAŠČIAI IR POEMOS

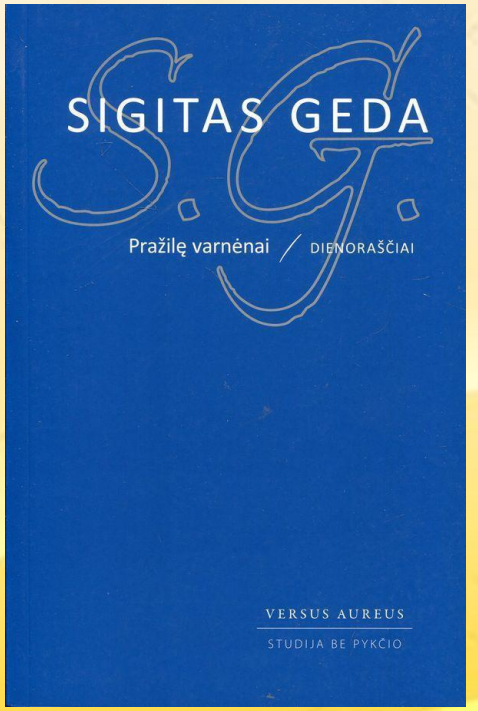
SIGITAS GEDA
Pražilę varnėnai / DIENORAŠČIAI
VERSUS AUREUS
STUDIJA BE PYKČIO

SIGITAS GEDA

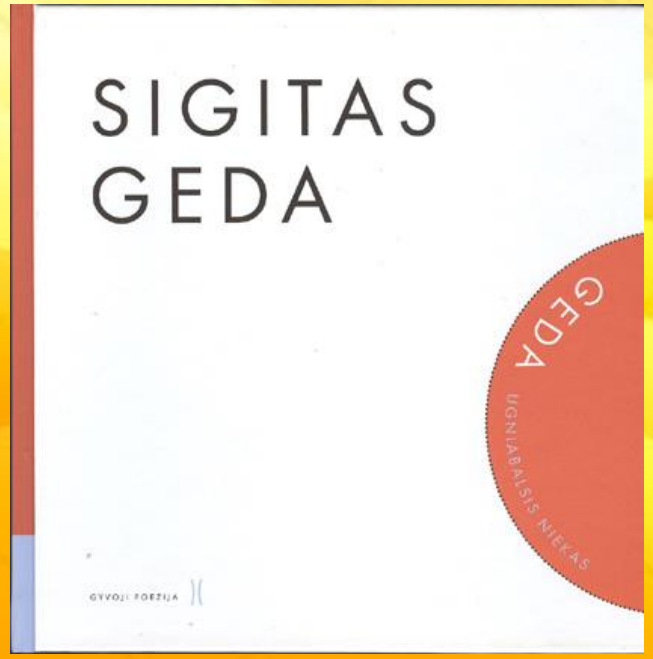
SIGITAS
GEDA
GEDA
UGNIAGAISIS NIEKAS

Žalieji pergamentai
dienoraščiai

Knygos vaikams

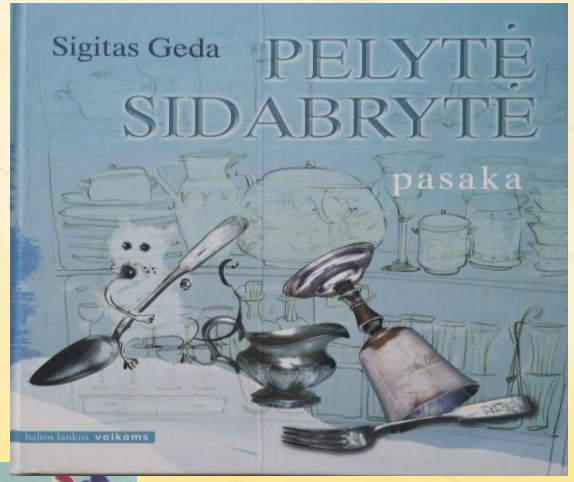

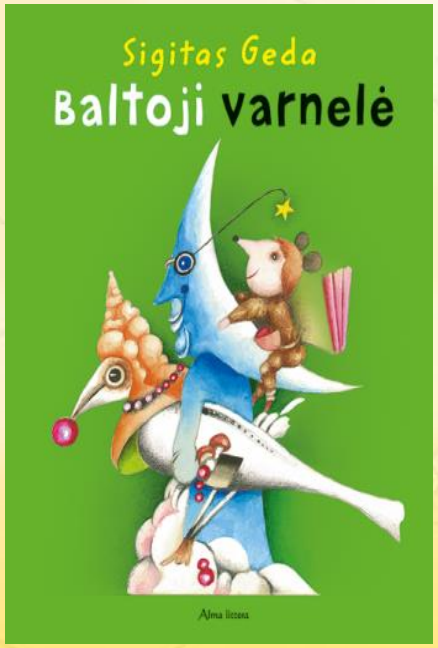

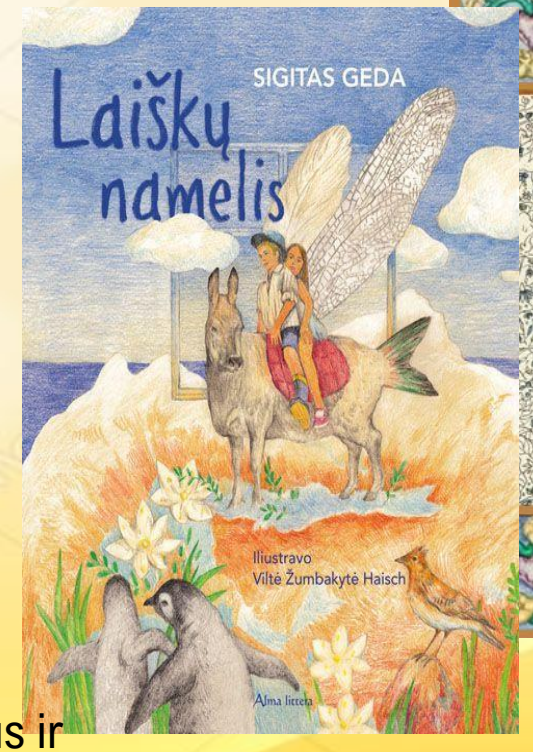

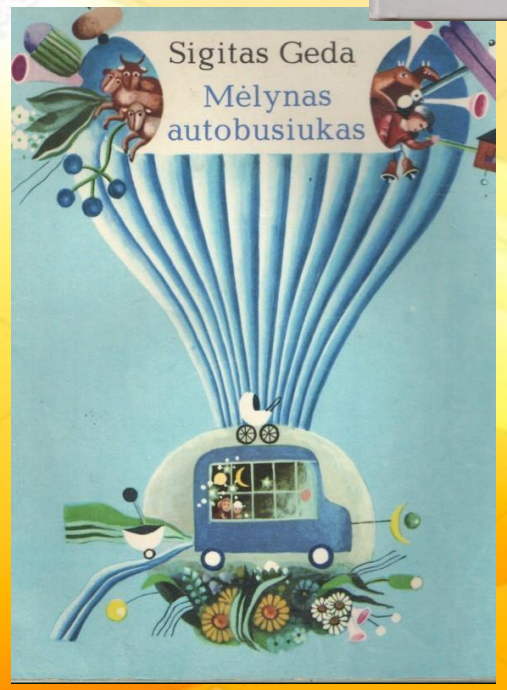

Sigitas Geda puikiai derina folkloro elementus ir šiuolaikišką kalbą. Jo poezija ugdo jaunojo skaitytojo literatūrinį suvokimą, plečia vaizduotę ir kalbinę raišką, kviečia į jaukų pasaulį, kuriame tiek daug iš pirmo žvilgsnio paprastų, bet iš tiesų stebinančių, įsižiūrėti ir apmąstyti vertų dalykų. Smagiuose eilėraščiuose apstu gyvybės, judrumo, lietuviškų ženklų.

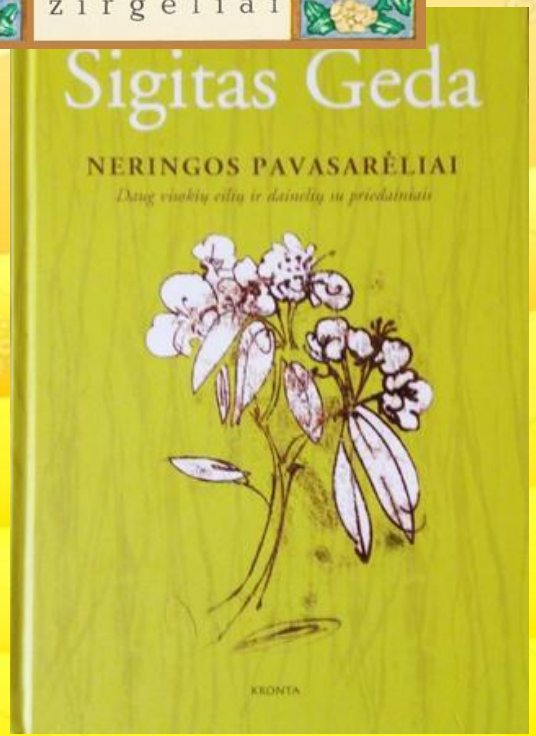

Apie Sigitą Gedą

Knygos, aprėpiančios vieno didžiausių lietuvių poeto gyvenimo ir kūrybos savitumus. Jis išsiskiria atvira kalba apie prieštaringumų nestokojusį kūrėjo charakterį, jo unikalumo supratimais, kūrybos tragizmo analize. Konkretaus laiko politiniame ir visuomeniniame kontekste poetas įgauna ne vieną, o visą tūkstantį veidų.

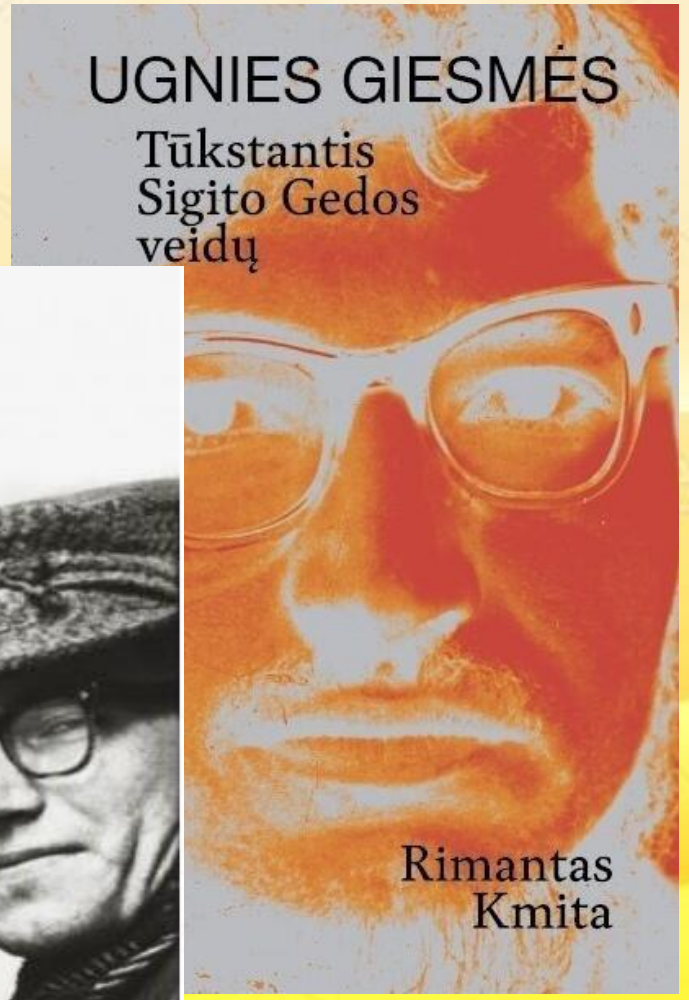

Apdovanojimai

1982 m. „Poezijos pavasario“ laureatas.
1994 m. Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas.
1994 m. Jotvingių premija.
1995 m. paskirta Nacionalinė premija už poezijos knygas Septynių vasarų giesmės ir Babilono atstatymas.
1997 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės meno premija.
1998 m. apdovanotas Gedimino ordinu.
1998 m. Baltijos Asamblėjos premija už pastarųjų trejų metų kūrybos metamorfozes..
2000 m. G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija už knygą Žydintys lubinai piliakalnių fone. Septynių vasarų dienoraščiai.
2002 m. paskirta Lietuvos rašytojų sąjungos premija už geriausią 2001-ųjų knygą.

Naudoti šaltiniai:

Kmita R. Ugnies giesmės. Tūkstantis Sigito Gedos veidų.– Vilnius, 2022.– 318 p.

Daujotytė V. Tragiškasis meilės laukas. Apie Sigitą Gedą: iš poezijos, užrašų, refleksijų.– Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2010.– 440 p.

https://lt.wikipedia.org/wiki/Sigitas_Geda

https://rasytojai.lt/rasytojai/geda-sigitas/

http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1237

https://potemes.lt/sigitas-geda-biografija-kurybos-bruozai-konspektas-kalbejimai-pastraipos/

https://www.skaityta.lt/old/sigitas-geda-pelyte-sidabryte.html

Informaciją parengė Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos Lankytojų skyriaus vyresn. bibliotekininkė Alina Malcienė.

Internete publikavo: Tomas Gajauskas Vyr. automatizuotų bibliotekinių procesų inžinierius.

2023-02-03